

ולפי"ז י"ל הכא נמי הרי אמרו כל המועדים יהיו בטלים וימי הפורים לא נבטלים [ילקוט משלי פ"ט רמז תחקמ"ד, הובא כיוצא לשבת זכור], א"כ לעתיד לבא לא יהיה רק מועד אחד וע"ז רמזו סדר מועד בלשון יחיד.

ונראה לבאר גוף הענין, לא שהמועדים יבטלו בעצם שהרי זאת התורה לא תהא מוחלפת ואיך נאמר שתבטל אפילו אות אחת ח"ו, אלא הכונה שכל המועדים יוכללו יחדיו במועד ארוך אחד, על דרך שמובא בשם הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א שאמר בשם צדיק אחד, שלעתיד לבא יהיה י"ז בתמוז יום ראשון של חג ותשעה באב יום אחרון של חג וביניהם ג' שבועות חול המועד, והוסיף בלשון קדשו, ואני אומר להיפך, ט' באב יהיה יום הראשון וי"ז בתמוז לשנה הבאה יום האחרון וביניהם חוה"מ עכדה"ק, ולפ"ז יוכללו כל המועדים למועד אחד ארוך.

אוצר החכמה

מסכת שבת

עולא איקלע לבי ריש גלותא חזייה לרבה בר רב הונא
דיתיב באוונא (גיגית) דמיא וקא משח ליה (מדד) א"ל
אימר דאמרי רבנן (שמודדין בשבת) מדידה דמצוה דלאו
מצוה מי אמר, א"ל מתעסק בעלמא אנא:

יש לבאר בדרך מוסר עפ"י מה שפירשו בספרים הכתוב [משלי י] לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו, ותמוה שכן הלב נמצא לעולם בשמאל כנודע, ועוד למה אמר לימינו ולשמאלו הול"ל לב חכם בימינו ולב כסיל לשמאלו, ופירשוהו על ההוגה בתורה ולומד מתוך הספר, הנה החכם דרכו להביט לצד ימין של הספר על הדפים שכבר

למד, בראשית לימודו בראותו שעדיין למד רק מעט מתעורר בו החשק והרצון ללמוד יותר ועי"ז יחכם עוד, וברבות הימים כאשר רואה דפים רבים לימינו ממשיך לשקוד בחשק באמרו כשם שזכיתי ללמוד עד הנה כך אזכה לסיים הספר, אבל הכסיל לעולם מסתכל ומתבונן לצד שמאלו של הספר ובראות עיניו שיש לפניו עוד דפים רבים מתייאש ואומר מי יוכל לסיים כל זאת ומפסיק ללמוד באמרו שבלא"ה לא יהיה סיפק בידו לגמור ולכן נשאר באמת כסיל.

וענין זה יש לרמוז בעובדא שלפנינו, אוונא דמיא היא התורה שנמשלה למים כידוע, עולא היה צופה ברבה בר רב הונא שהוא מודד המים, כלומר מחשב כמה יש לו עוד ללמוד, ועל זה העיר לו עולא שאין למדוד כך שכן כאשר יראה שעדיין יש לפניו תורה ארוכה מארץ מדה ועמוקה מני ים עלול לבא לידי עצלות ויאוש ח"ו, א"כ מדידה כזו אינה מדידה דמצוה, כי מדידה דמצוה היא על מה שלמד כבר כדרך החכם שמסתכל לצד ימין ויתעורר ע"י כך להרבות בתורה כנ"ל. ועי"ז השיב לו רבה בר רב הונא שאין כונתו במדידה זו אלא כמתעסק בעלמא כלומר לדעת איך לחלק את לימודו לפי סדר היום וליכא חששא.

ובזה אפשר להסמיק גם תחילת מסכת עירובין, שנו במתניתין מבוין שהוא גבוה למעלה מעשרים אמה ימעט, וכן סוכה שהיא גבוהה וכו' פסולה משום דלא שלטא ביה עינא, ובגמרא אמר רב יהודה אמר רב חכמים לא למדוה אלא מפתחו של היכל, ולדרכנו יש לבאר הכונה מי שירצה לכונוס לתוך הקודש להיכל התורה והתלמוד אל ימדוד ויעריך את התורה שהיא גבוהה מכפי מדתו ולא יספיק לגמרה כי זה יגרום דלא שלטא ביה עין שלו, כלומר שלא יסתכל בה ויתעצל מללמוד, דרך זו פסולה היא כי היא דרכו של הכסיל כאשר בארנו, אלא ימעט כדרך החכם וכן"ל. וז"ש חז"ל [ב"ב כה:] הרוצה שיחכים ידרים, פי' יסתכל לצד ימין שהוא דרום וכאמור.

ויש להוסיף עוד דהטעם שרמזו ענין אהבת תורה וחשק הלימוד
 דוקא במסכת שבת, עפ"י מ"ש במג"א בשם רש"ל, אדם שלא
 למד הלכות שבת כמה פעמים לא ימלט מחשש חילול שבת ח"ו,
 לכן הזהירו דוקא בסוף מסכת שבת שאל יחשוב שאם למד וסיים
 פעם אחת את הלכות שבת די לו, אלא יש לו לחזור עוד עליה כהנה
 וכהנה.

מסכת עירובין

היבא קאי התם קאי דקאמר תנא קמא קושרה (קושרין
 נימא במקדש בשבת), ואמר ליה רבי שמעון עונבה,
 עניבה דלא אתי לידי חיוב חטאת שרו ליה רבנן קשירה
 דאתי לידי חיוב חטאת (במדינה גזירה שמא יקשור
 קשר של קיימא) לא שרו ליה רבנן:

איתא במסכת אבות [פ"א מ"ז] הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע,
 הנה הזהירו אותנו חז"ל שלא להתחבר לרשע, ולכאורה
 לפי"ז לא שבקת חיי לכל בריה שכן כל אדם שעוסק במשא ומתן
 ובמלאכה לצורך פרנסה על כרחו צריך להתערב עם אנשים שונים
 וביניהם רשעים ואיך נקיים מאמרם אל תתחבר לרשע, וי"ל שחז"ל
 דייקו בלשונם ואמרו אל תתחבר לרשע, פירוש לא להיות חבר וריע
 עמו, ואף אם נזקק לעמוד עמו בקשרי המסחר ופרקמטיא מ"מ יזהר
 שלא יבא לידי ריעות וימשך אחרי דעותיו כי עלול ח"ו ללמוד
 ממעשיהם הרעים, ואל תאמר שמצוה להתחבר עמו כדי לקרבו
 ולהחזירו למוטב, כי זהו דרך מסוכן מאוד כיון שבדיבור אחד יכול
 הרשע לקלקל ולהשחית רבים וטובים, וכמ"ש האה"י בפסוקים וחגי

ב יב] הן ישא אדם בשר קודש וכו' היקדש וכו', והמשל ברור שכן נתח בשר חזיר יכול להטריף קדירה מליאה בשר כשר, אבל בשר כשר אין בכוחו להכשיר קדירה של בשר דבר אחר, כידוע.

והנה כל יהודי מאיר בו קדושת שבת והוא בבחינת שבת, כמ"ש ביני ובין בני ישראל וכו', וזה שרמז כאן איסור הקשירה בשבת כלומר שלא יתקשר יהודי כשר עם רשעים ח"ו, ולכן אמרו הלכה זו במסכת עירובין דייקא ששמה רומז לעירוב והתחברות שכן הלכות עירובין הם שמערבין רשויות ביחד כאלו הם משפחה אחת, על כן הוצרך להזהיר השמר והזהר לא להתחבר עד כדי כך שיהיה קשר של קיימא אלא כעניבה בלבד שאפשר להתירה בקל, ואפילו במקדש כלומר שאתה סבור שזו עבודת הקודש להתערב עמם כדי להחזירם בתשובה יש להזהיר שלא יהיה בבחי' קשר אלא עניבה בלבד דבמקום דאתי לידי חיוב חטאת פי' שיוכל לבא לידי קלקול ח"ו לא שרו רבנן.

מסכת פסחים

רבי שמלאי איקלע לפדיון הבן בעו מיניה פשיטא על פדיון הבן אשר קדשנו במצותיו וצונו על פדיון הבן אבי הבן מברך, ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה כהן מברך או אבי הבן מברך, כהן מברך דקמטי הנאה לידיה או אבי הבן מברך דקא עביד מצוה, לא הוה בידיה, אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה אבי הבן מברך שתיים והילכתא אבי הבן מברך שתיים: